

Bryssel 17.7.2015
COM(2015) 338 final

**KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE JA
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE**

DIREKTIIVIN 98/34/EY TOIMINTA VUOSINA 2011-2013

{SWD(2015) 137 final}

Sisällys

Tiivistelmä	3
I OSA: STANDARDOINTI	4
1. Johdanto	4
2. Ilmoitusmenettely	4
2.1. Menettelyn soveltaminen vuosina 2011–2012	4
2.2. Päätelmät	5
3. Toimeksiannot	5
3.1. Toimeksiantomenettely vuosina 2011–2012	5
3.2. Toimeksiantojen kehitys	6
3.3. Päätelmät	6
4. Viralliset vastalauseet	7
4.1. Menettelyn soveltaminen vuosina 2011 ja 2012	7
4.2. Päätelmät	7
5. Uudet lainsäädäntöpuitteet	7
OSA II: TEKNISET MÄÄRÄYKSET	8
1. Kehitys vuosina 2011–2013	8
1.1. Menettelyn käyttö sääntelyn parantamisen yhteydessä	8
1.2. Menettelyn käyttö kilpailukyvyn parantamiseksi	9
1.3. Direktiivin 98/34/EY mukaisen menettelyn hallintoon liittyvät parannukset	10
2. Direktiivin 98/34/EY mukaisen menettelyn soveltaminen	10
2.1. Tehokkuus: yleistä	10
2.2. Kiireellisen menettelyn käyttö	14
2.3. Vero- tai rahoituskannustimista ilmoittaminen	14
2.4. Komission reaktioiden johdosta toteutetut toimet	15
2.5. Ilmoitusmenettelyn johdosta toteutetut toimet	15
2.6. Vuoropuhelu jäsenvaltioiden kanssa	15
2.7. Direktiivin 98/34/EY nojalla myönnettyjen asiakirjojen saantia koskevat pyynnöt	16
2.8. Päätelmät	16

TIIVISTELMÄ

Tässä kertomuksessa analysoidaan direktiivissä 98/34/EY¹ säädettyjen menettelyjen soveltamista vuosina 2011–2013 teknisten määräysten osalta ja vuosina 2011 ja 2012 standardien osalta (direktiivin 98/34/EY standardointia koskeva osa kumottiin 1. tammikuuta 2013 lähtien eurooppalaisesta standardoinnista annetulla asetuksella (EU) N:o 1025/2012², jotta voidaan käsitellä paremmin eurooppalaisen standardoinnin tulevaisuuden haasteita). Kertomuksessa tuodaan esiin ilmoitusmenettelyn arvokas panos sisämarkkinoiden toimivuuteen ja säädöskäytännön parantamista koskevan toiminnan³ toteuttamiseen.

Standardointia käsittelevässä osassa aiheina ovat standardeja koskevien tietojen ilmoitusmenettely, komission Euroopan standardointijärjestöille⁴ antamat standardointitoimeksiannot ja standardeista esitetyt viralliset vastalauseet. Kukin näistä on osoittautunut merkittäväksi sisämarkkinoiden toiminnan kannalta. Ilmoitusmenettely on tehnyt standardeista avoimempia kansallisella tasolla ja sitä myötä myös Euroopan tasolla. Lisäksi se on rohkaissut kansallisia standardointielimiä tekemään jatkossakin aloitteita Euroopan tasolla, mikä puolestaan on edistänyt Euroopan tason yhdenmukaistamista. Virallisten vastalauseiden ansiosta jäsenvaltiot ja komissio ovat pystyneet varmistamaan, että standardit täyttävät sääntelyn tavoitteet, kun niitä käytetään ns. uuden lähestymistavan säädösten mukaisesti. Toimeksiannoilla määritellään komission yksiköiden ja standardointielinten suhde, ts. poliittisen tason ja sen teknisen ilmiäsen kohtaamispiste.

Menettely, jossa jäsenvaltiot ilmoittavat komissiolle teknisistä määräyksistään ennen niiden vahvistamista, on osoittautunut tehokkaaksi kaupan esteiden syntymisen ehkäisemisessä, ja lisäksi ilmoitusmenettely on tehostanut komission ja jäsenvaltioiden välistä ja jäsenvaltioiden keskinäistä yhteistyötä. Ilmoitusmenettely on ollut tärkeä väline, jolla on ohjattu kansallista sääntelytoimintaa tietyillä uusilla aloilla ja parannettu kansallisten teknisten määräysten laatua – avoimuutta, ymmärrettävyyttä ja tehokkuutta – aloilla, joilla harmonisointitoimia ei ole toteutettu lainkaan tai vain osittain. Kun jäsenvaltioiden sääntelypuutteista on tehty selkeämmät, talouden toimijoille aiheutuu vähemmän kustannuksia määräysten hankkimisesta ja niiden moitteettomasta soveltamisesta.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/34/EY, annettu 22. kesäkuuta 1998, teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä (EYVL L 204, 21.7.1998), direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/48/EY (EYVL L 217, 5.8.1998).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1025/2012, annettu 25. lokakuuta 2012, eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY, 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/23/EY ja 2009/105/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 316, 14.11.2012, s. 12).

³ Lainsäädännön yksinkertaistamista ja parantamista koskeva toimintasuunnitelma, KOM(2002) 278 lopullinen. Ks. myös Parempaa sääntelyä kasvun ja työllisyyden edistämiseksi Euroopan unionissa, KOM(2005) 97 lopullinen; Yhteisön Lissabon-ohjelman toteuttaminen – strategia sääntely-ympäristön yksinkertaistamiseksi, KOM(2005) 535 lopullinen; Strateginen katsaus: sääntelyn parantaminen Euroopan unionissa, KOM(2006) 689; Sääntelyn parantamista Euroopan unionissa koskeva toinen strateginen katsaus, KOM(2008) 32; Kolmas strateginen katsaus: sääntelyn parantaminen Euroopan unionissa, KOM(2009) 15 ja Järkevä sääntely Euroopan unionissa, KOM(2010) 543.

⁴ Euroopan standardointikomitea CEN, Euroopan sähkötekniikan standardointikomitea CENELEC ja Euroopan telealan standardointilaitos ETSI.

I OSA: STANDARDOINTI

1. JOHDANTO

Tässä osassa kuvataan direktiivin 98/34/EY standardointiin liittyvää osaa, johon kuuluu kolme keskeistä toiminta-aluetta: standardeihin liittyvä ilmoitusmenettely, komission Euroopan standardointijärjestöille antamat standardointitoimeksiannot⁵ sekä standardeista esitetyt viralliset vastalauseet, jotka liittyvät uuden lähestymistavan mukaisiin direktiiveihin. Siinä esitetään ja selitetään tilastoja vuosilta 2011 ja 2012, koska direktiivin 98/34/EY standardointia koskeva osa kumottiin 1. tammikuuta 2013 lähtien eurooppalaisesta standardoinnista annetulla asetuksella (EU) N:o 1025/2012.

2. ILMOITUSMENETTELY

Standardien alalla noudatettavan ilmoitusmenettelyn tavoitteena on valvoa uusia standardointitoimia, joita kansalliset (direktiivissä 98/34/EY tunnustetut) standardointielimet ovat panneet vireille. Ilmoitusjärjestelmä perustettiin pääasiassa siksi, että muut elimet voivat esittää kommenttejaan, osallistua standardointityöhön tai pyytää EU:n tason aloitteen tekemistä (ks. liite 1).

1.1. Menettelyn soveltaminen vuosina 2011–2012

Menettely toimi sujuvasti myös vuosina 2011–2012. CENin ja CENELECin vuotuisista raporteista käy ilmi, että kansallisten toimenpiteiden vuotuinen määrä (keskiarvo) pysyi suhteellisen vakaana vuosina 2011 ja 2012. Liitteessä 2 esitetään ilmoitusten tilanne jäsenvaltioittain.

Kun verrataan vuosien 2011–2012 tilastoja aiempiin kausiin, EU27-maiden tekemien ilmoitusten määrä pysyi edelleen vakaana niin, että vuosittaisia ilmoituksia oli 1 750–2 000 (kun jätetään vuoden 2010 poikkeuksellinen tilanne huomiotta).

Alakohtaisesta erittelystä (liite 3) ilmenee, että kansallisia ilmoituksia CENille tehdään edelleen eniten rakennusala- ja laajasti ymmärrettynä. Myös elintarvikkeilla ja öljytuotteilla on ollut merkittävä osuus CENissä. CENELECissä tärkeitä alasektoreita olivat sekä vuonna 2011 että 2012 sähkötarvikkeet, sähköjohdot sekä rakennusten sähköasennukset.

Komission yksiköt joutuivat edelleen pyytämään menettelyllä toimitettujen tietojen täydennykseksi lisätietoja samoin kuin tekemään tiedusteluja, jotka koskevat ilmoituksista tai muista syistä johtuvia odotusaikoja (7 artikla).

Vuoden 2010 poikkeuksellista tilannetta lukuun ottamatta ilmoitusten määrä on ollut suhteellisen vakaa tai jopa vähentynyt vuodesta 2006. Tämä koskee myös jäsenvaltioita, jotka liittyivät EU:hun vuonna 2004 ja 2007, ja sitä voidaan pitää merkinä hyvästä integroitumisesta järjestelmään, koska standardointi vaikuttaisi olevan siirtymässä kansalliselta tasolta Euroopan tasolle. Menettelyä on sovellettu yleisesti hyvin, ja se toimii moitteettomasti.

⁵ Toimeksiannot ovat standardointielimille esitettäviä pyyntöjä, jotka voidaan hyväksyä tietyin edellytyksin.

1.2. Päätelmät

Ilmoitusmenettelyllä on edelleen tärkeä asema sikäli, että sillä kannustetaan kansallisia standardointielimiä tuomaan aloitteensa Euroopan tasolle ja edistetään näin sisämarkkinoita ja Euroopan tasoista yhdenmukaistamistoimintaa. EU12-jäsenvaltioiden ilmoitusten määrä on pysynyt vakaana, mitä voidaan pitää hyvänä merkinä niiden integroitumisesta järjestelmään.

Direktiivin 98/34/EY standardointia koskeva osa kumottiin 1. tammikuuta 2013 lähtien eurooppalaisesta standardoinnista annetulla asetuksella (EU) N:o 1025/2012, jotta voidaan käsitellä paremmin eurooppalaisen standardoinnin tulevaisuuden haasteita. Tämä liittyy erityisesti palveluihin liittyvien standardien lisääntymiseen, muiden standardointituotteiden kuin virallisten standardien kehittymiseen sekä Euroopan standardointijärjestelmään kohdistuviin osallisuuden edistämistä koskeviin lisääntyviin vaatimuksiin. Asetuksessa (EU) 1025/2012 säilytetään kuitenkin samankaltainen ilmoitusmenettely kuin direktiivissä 98/34/EY, joskin pienin muutoksin.

3. TOIMEKSIANNOT

Standardointitoimeksiannot ovat vakiintunut keino, jolla komissio hankkii teknisiä eritelmiä EU:n tason lainsäädännön ja politiikan tueksi. Ne ovat Euroopan standardointielimille osoitettuja standardointipyyntöjä ja tarjoavat toiminnalle viitekehyksen (ks. liite 1). Ne ovat välttämättömiä silloin, kun standardit tukevat lainsäädäntöä, kuten esimerkiksi uuden lähestymistavan mukaisten direktiivien yhteydessä.

1.3. Toimeksiantomenettely vuosina 2011–2012

Kyseisellä jaksolla Euroopan standardointijärjestöille annettiin yhteensä 43 toimeksiantoa ja 8 muutostoimeksiantoa. Muutostoimeksiantojen määrä on suhteessa suurempi kuin aiempina vuosina (ks. liite 4). Myös uuden lähestymistavan mukaisia direktiivejä koskevien toimeksiantojen määrä (13 plus 8 muutostoimeksiantoa) on kasvanut verrattuna edelliseen kauteen.

Toimeksiantomenettely toimii hyvin. Toimeksiannosta järjestetään epävirallinen kuulemiskierros ennen kuin asiakirjat toimitetaan standardeja ja teknisiä määräyksiä käsittelevän komitean jäsenille, joten siitä on tavallisesti päästy sopuun jo ennen virallista kuulemistä.

Eurooppalaiset standardointiin liittyvät sidosryhmät – ANEC (European association for the co-ordination of consumer representation in standardisation), ECOS (European Environmental Citizens Organisation for Standardisation), NORMAPME (European Office of Crafts, trades and Small and Medium-sized Enterprises for Standardisation) ja ETUI-REHS (European Trade Union Institute – Research, Education, Health and Safety) – oli integroitu hyvin menettelyyn raportointikaudella. Se tekee epävirallisesta kuulemisesta avoimemman.

Komission sisämarkkinoiden, teollisuuden, yrittäjyyden ja pk-yritystoiminnan pääosasto on avoimuuden lisäämiseksi perustanut toimeksiannot sisältävän tietokannan, joka sisältää kaikki aiemmin annetut toimeksiannot merkittynä sarjanumerolla (tyyppiä M/xxx). Tietokantaan voi tutustua osoitteessa

<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.welcome>

Standardeja ja teknisiä määräyksiä käsittelevä komitea on koko ajan pidetty päivitettävän luettelon avulla ajan tasalla niistä toimeksiannoista, joista sitä on kuultu.

1.4. Toimeksiantojen kehitys

Tarkastelujaksolla on annettu toimeksiantoja useita eri aloja koskevan lainsäädännön tueksi. Merkittävimpiä näistä ovat rakennusalan tuotteita, ekologista suunnittelua, kuluttajansuojaa ja ympäristönsuojaa koskevat toimeksiannot. Lainsäädäntöalojen laajuus osoittaa, että malli koetaan tärkeäksi.

Toimeksiantojen aihealue jatkaa laajentumistaan. Samaan aikaan uuden lähestymistavan mukaisiin direktiiveihin liittyvät toimeksiannot ovat edelleen erittäin tärkeitä, ja niiden määrä on itse asiassa kasvanut edeltävään raportointikauteen verrattuna. Muilla politiikan alueilla toimeksiannot ovat edelleen moninaisia, etenkin kuluttajansuojan ja ympäristön alalla.

Muihin kuin uuden lähestymistavan mukaisiin säädöksiin (ks. liite 4) liittyvien toimeksiantojen määrä on pysynyt suhteellisen suurena edeltävään kauteen verrattuna, mikä osoittaa, että yhteissääntelymallin käyttöönotto jatkuu erittäin monilla EU-politiikan aloilla. Tässä suuri osuus on ollut direktiiviä 2009/125/EY (ekosuunnitteludirektiivi) tukevilla toimeksiannoilla.

Vuosina 2011 ja 2012 annettiin kuusi ekosuunnitteludirektiiviä tukevaa toimeksiantoa⁶, jotka koskevat esimerkiksi astianpesukoneita, lampuja, ilmastointilaitteita, pumppuja ja tuulettimia.

Toimeksiantojen käyttäminen uuden lähestymistavan ulkopuolisen lainsäädännön tukemiseen ja uusilla aloilla osoittaa, että eurooppalaista standardointia käytetään yhä enemmän tukemaan paremman säädöskäytännön politiikkaa. Tämä on tunnustettu ja sitä itse asiassa kannustetaan vuonna 2011 annetussa komission tiedonannossa ”Strateginen visio eurooppalaisille standardeille: lisätään ja nopeutetaan Euroopan talouden kestävä kasvua vuoteen 2020 mennessä”⁷.

Eurooppalaista politiikkaa tukevien toimeksiantojen määrä väheni edelleen ja on toista perättäistä kertaa hieman pienempi verrattuna edelliseen raportointikauteen. Viiden poliittisen toimeksiannon joukossa on kuitenkin joitakin keskeisiä aloitteita yhteentoimivuuden edistämiseksi, esimerkiksi älykkäitä energiaverkkoja tai avaruusteollisuutta koskevat toimeksiannot.

Tällä raportointikaudella ei annettu yhtään palvelualaa koskevaa standardointitoimeksiantoa.

1.5. Päätelmät

Toimeksiantoprosessi on vakiintunut, ja sitä säännellään asetuksella (EU) N:o 1025/2012. Euroopan standardointijärjestöjen ja kaikkien intressitahojen (etenkin tulevien standardien käyttäjiä edustavien eurooppalaisten sidosryhmien) epävirallinen kuuleminen ennen standardeja ja teknisiä määräyksiä käsittelevän komitean kuulemista on keskeisen tärkeää.

Tehdäkseen standardeja ja teknisiä määräyksiä käsittelevän komitean toiminnasta entistä avoimempaa komission yksiköt jatkoivat vuonna 2006 käyttöön otettua käytäntöä, jonka mukaan eurooppalaiset standardointialan sidosryhmät ANEC, ECOS, ETUI-REHS ja NORMAPME kutsutaan osallistumaan komitean laajennettuun kokoukseen.

Toimeksiantomenettely on osoittautunut olennaiseksi keinoksi laajentaa standardointia uusille aloille EU:n lainsäädännössä ja politiikassa.

⁶ Toimeksiannoissa M481, M485, M488, M495, M498 ja M500 viitataan direktiiviin 2005/32/EY.

⁷ KOM(2011) 311 lopullinen, 1.6.2011.

4. VIRALLISET VASTALAUSEET

Uuden lähestymistavan mukaisissa direktiiveissä on turvalauseke siltä varalta, ettei yhdenmukaistetun standardin avulla saada tuotteita täyttämään kyseisen direktiivin olennaisia vaatimuksia. Tällaisessa tapauksessa jäsenvaltio tai komissio voi esittää kyseisestä standardista virallisen vastalauseen, josta kuullaan standardeja ja teknisiä määräyksiä käsittelevää komiteaa (menettelystä tarkemmin liitteessä 1).

1.6. Menettelyn soveltaminen vuosina 2011 ja 2012

Edeltäviin vuosiin verrattuna vastalauseet, jotka antoivat aiheita komission päätökselle, vähenivät hieman raportointikaudella. Komissio hyväksyi vain yhden päätöksen, jolla rajoitettiin vaatimustenmukaisuusolettamaa. Kyseisessä päätöksessä oli kuitenkin kyse kahdesta virallisesta vastalauseesta identtistä yhdenmukaistettua standardia kohtaan (ks. liite 5).

1.7. Päätelmät

Yleisesti ottaen menettely on toiminut tyydyttävästi. Edelliseen raportointijaksoon verrattuna vastalauseen saamisen ja päätöksen hyväksymisen välinen aika lyheni merkittävästi vuosina 2011 ja 2012.

Avoimuuden nimissä komissio julkistaa toimeksiantojen tapaan myös vastalauseista tehdyt päätökset yhtenäisellä tavalla. Lisäksi se antaa standardeja ja teknisiä määräyksiä käsittelevälle komitealle sen kaikissa kokouksissa ajantasaisen luettelon vastalauseisiin liittyvistä toimenpiteistä.

5. UUDET LAINSÄÄDÄNTÖPUITTEET

Direktiivin 98/34/EY standardointia koskeva osa kumottiin 1. tammikuuta 2013 lähtien eurooppalaisesta standardoinnista annetulla asetuksella (EU) N:o 1025/2012, jolla otettiin käyttöön merkittäviä ilmoitusmenettelyyn, toimeksiantomenettelyyn ja virallisiin vastalauseisiin liittyviä muutoksia.

Euroopan parlamentille ja neuvostolle esitetään asetuksen (EU) N:o 1025/2012 täytäntöönpanoa vuosina 2013–2015 koskeva erityiskertomus asetuksen 24 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

OSA II: TEKNISET MÄÄRÄYKSET

1. KEHITYS VUOSINA 2011–2013

Kansallisten teknisten määräysten ilmoitusmenettelyn (johon viitataan jäljempänä termillä ”menettely”) avulla komissio ja EU:n jäsenvaltiot voivat tarkastella ennakkoon niitä teknisiä määräyksiä, joita jäsenvaltiot aikovat ottaa käyttöön tuotteiden (teollisuus-, maatalous- ja kalastustuotteiden) ja tietoyhteiskunnan palvelujen alalla (ks. liite 6). Menettelyä sovelletaan yksinkertaistettuna niihin Euroopan vapaakauppaliiton EFTA:n jäsenvaltioihin, jotka ovat Euroopan talousalueesta tehdyn ETA-sopimuksen sopimuspuolia, ja Sveitsiin ja Turkkiin (ks. liite 9).

Menettelyn tarjoamat keskeiset edut

- Menettelyn ansiosta voidaan havaita uudet sisämarkkinoiden toimintaa haittaavat esteet ennen kuin ne ovat aiheuttaneet haittoja, jolloin vältetään pitkät ja kalliit rikkomismenettelyt.
- Sillä voidaan havaita protektionistiset toimenpiteet, joita jäsenvaltiot saattaisivat suunnitella poikkeustilanteissa, kuten talous- ja rahoituskriisin aikana.
- Sen avulla jäsenvaltiot voivat tarkistaa, missä määrin ilmoitetut määräysluonnokset ovat Euroopan unionin lainsäädännön mukaisia.
- Se mahdollistaa tehokkaan vuoropuhelun jäsenvaltioiden ja komission välillä ilmoitettujen luonnosten arvioimisen yhteydessä.
- Sitä voidaan käyttää vertailuanalyysinä, jonka avulla jäsenvaltiot voivat hyödyntää kumppaneidensa ideoita ratkaistakseen teknisiin määräyksiin liittyviä yhteisiä ongelmia.
- Sen avulla talouden toimijat, mukaan luettuna pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset), saavat äänensä kuuluviin ja voivat mukauttaa toimintaansa hyvissä ajoin tulevien teknisten määräysten mukaiseksi. Talouden toimijat käyttävät laajasti tätä mahdollisuuttaan tiedonsaantiin, mikä auttaa komissiota ja kansallisia viranomaisia havaitsemaan kaupan esteitä.
- Sillä edistetään toissijaisuusperiaatteen soveltamista.
- Se on sääntelyväline, jonka avulla voidaan tunnistaa alat, joilla tarvitaan yhdenmukaistamistoimia.
- Sillä autetaan parantamaan kansallisten ja EU:n määräysten laatua sääntelyn parantamista koskevan lähestymistavan mukaisesti.
- Sillä edistetään yritysten kilpailukyvyn parantamista teollisuuspolitiikan yhteydessä.

1.8. Menettelyn käyttö sääntelyn parantamisen yhteydessä

Komissio on korostanut tiedonannossaan ”Parempaa sääntelyä kasvun ja työllisyyden edistämiseksi Euroopan unionissa”⁸, että direktiivin 98/34/EY mukainen ennaltaehkäisevä valvontamenettely on tärkeä tuotteita ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevien kansallisten määräysten parantamiseksi.

⁸

Ks. edellä alaviite 3.

Sääntely-ympäristön yksinkertaistamista ja parantamista koskevan komission toimintasuunnitelman⁹ puitteissa jäsenvaltioita on pyydetty toimittamaan luonnosten mukana mahdollisesti tehdyt sisäiset vaikutustenarvioinnit (tai niiden päätelmät). Vaikutustenarviointien analyysi saa jäsenvaltiot miettimään jo etukäteen kulloinkin parhaiten soveltuvaa toimenpidettä ja antaa komissiolle mahdollisuuden tarkastella ehdotettujen toimenpiteiden tarpeellisuutta ja oikeasuhtaisuutta.

Komission ja jäsenvaltioiden välinen yhteistyö direktiivin 98/34/EY mukaisessa ilmoitusmenettelyssä auttaa parantamaan ilmoitettujen kansallisten säädösluonnosten selkeyttä ja yhdenmukaisuutta. Tätä yhteistyötä on tarkoitettu syventää, jotta varmistetaan taloudellisiin toimijoihin sovellettavan sääntelykehyksen selkeys ja ymmärrettävyys ja taataan kansanterveyden, kuluttajien ja ympäristön suojelun korkea taso.

Jäsenvaltioiden viranomaisia on kehoitettu kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin:

- luonnosten sanamuoto: selkeys, johdonmukaisuus, avoimuus ja oikeusvarmuus tekstien soveltamisessa
- tekstikoonnosten julkaiseminen sekä paperi- että verkkoversiona, jotta käyttöön voitaisiin saada kaikki kulloistakin alaa koskevat määräykset
- sellaisten menettelyjen kartoittaminen ja välttäminen, joista aiheutuu tarpeettoman monimutkaisuuden ja työläyden vuoksi talouden toimijoille hallinnollista rasitetta, etenkin kun kyse on jonkin tuotteen saattamisesta markkinoille.

1.9. Menettelyn käyttö kilpailukykyyn parantamiseksi

Eurooppa 2020 -strategian puitteissa on ehdotettu uutta teollisuuspolitiikan lähestymistapaa, joka perustuu lainsäädännön kilpailukykyanalyysiin.

Tähän liittyen teollisuuspolitiikkaa koskevan tiedonannon tuoreimmassa päivityksessä 10. lokakuuta 2012 (komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Vahvempi eurooppalainen teollisuus talouden kasvua ja elpymistä varten – Teollisuuspolitiikkaa käsittelevän tiedonannon päivitys” – COM(2012) 582 final) komissio korosti seuraavaa:

”Hallintoon ja sääntelyyn liittyviä sisämarkkinaesteitä voi myös syntyä jäsenvaltioissa säännellyillä aloilla, kuten teknisten määräysten alalla, tai vastavuoroisen tunnustamisen noudattamatta jättämisestä ja 27 erilaisen verotusjärjestelmän sääntöjen yhteensopimattomuudesta. Teknisiä määräyksiä koskevien luonnosten tarkastelu heti alkuvaiheessa voi estää sääntelyyn liittyvien esteiden syntymisen. Juuri tämä on tavoitteena direktiivin 98/34/EY mukaisessa ilmoitusmenettelyssä, jossa edellytetään, että lainsäädäntöluonnoksesta, joka sisältää tuotteita ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia teknisiä sääntöjä, on ilmoitettava komissiolle ennen näiden sääntöjen hyväksymistä. Tämän menettelyn ennaltaehkäisevän luonteen ansiosta on vältetty monia tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien sääntöjen rikkomistapauksia. Tätä ilmoitusmenettelyä voidaan kuitenkin käyttää myös parantamaan kansallista lainsäädäntöä parempaa sääntelyä koskevien periaatteiden mukaisesti ja vertailuanalyysin kautta. Sen potentiaalia voidaan hyödyntää edelleen suosittelemalla, että jäsenvaltiot käyttävät kilpailukykyyn arviointia kansallisten vaikutustenarviointien yhteydessä.”

⁹ Ks. edellä alaviite 3.

Teollisuuspolitiikkaa koskevassa komission tiedonannossa viitataan nimenomaisesti direktiiviin 98/34/EY, jolla voidaan ehkäistä EU:n sisäisen kaupan esteitä ja lisäksi kannustaa jäsenvaltioita tekemään kilpailukykyä koskeva analyysi kansallisesta lainsäädännöstään.

Tämä lähestymistapa vahvistettiin Euroopan parlamentin teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan 18. joulukuuta 2013 annetussa mietinnössä Euroopan uudelleenteollistamisesta kilpailukykyyn ja kestävyysedistämiseksi (2013/2006(INI)). Siinä rohkaistiin hyödyntämään paremmin direktiivissä 98/34/EY säädetyn ilmoitusmenettelyn mahdollisuuksia ja ehdotettiin jäsenvaltioille, että ne ottavat käyttöön kilpailukykyyn tarkastelun kansallisen lainsäädännön laadintavaiheissa tehtävissä vaikutusarvioinneissa osana sisämarkkinatestiä, jonka Euroopan parlamentti kehotti ottamaan käyttöön 7. helmikuuta 2013 antamassaan päätöslauselmassa suosituksista komissiolle sisämarkkinoiden hallinnoinnista.

Tähän liittyen jäsenvaltioita on maaliskuusta 2014 lähtien kehoitettu laatimaan säännöllisesti kilpailukykyä koskeva analyysi kansallisesta lainsäädännöstä, joka on ilmoitettu direktiivillä 98/34/EY perustetun menettelyn puitteissa.

1.10. Direktiivin 98/34/EY mukaisen menettelyn hallintoon liittyvät parannukset

Komissio järjesti myös vuosina 2011–2013 erinäisiä kampanjoita, joilla pyrittiin lisäämään toiminnan avoimuutta ja vuoropuhelua kansallisten viranomaisten kanssa. TRIS-tietokannan (Technical Regulations Information System) toiminta on parantunut jatkuvasti.

Komissio on uudistanut julkista TRIS-verkkosivustoa (<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/en/>) selittääkseen helpommin ymmärrettävällä tavalla direktiivin 98/34/EY mukaista menettelyä ja saavuttaakseen laajemman yleisön, etenkin pk-yritykset. Verkkosivulla julkaistaan ilmoitetut luonnokset EU:n 23 virallisella kielellä samoin kuin olennaiset menettelyn etenemiseen liittyvät tiedot. Sivuston kävijämäärä kasvaa koko ajan: haut lisääntyivät vuosien 2011 ja 2013 välillä 10 prosenttia niin, että vuonna 2013 hakuja oli noin 212 000 (ks. liite 10). TRIS-postituslistalla on yli 4 300 talouden toimijaa (25 %:n kasvu vuodesta 2010).

Komissio tuotti vuosina 2012–2012 myös videon direktiivin 98/34/EY mukaisen menettelyn toiminnasta. Sen tarkoituksena oli selittää yksinkertaisesti ja kiinnostavasti menettelyn toimintaa ja siitä yrityksille koituvia etuja, kannustaa yritysten, etenkin pk-yritysten, aktiivista osallistumista ja selittää, miten käytössä olevia välineitä (verkkosivuja, tietokantoja, varoitusjärjestelmiä) voi parhaiten hyödyntää. Video julkaistiin 11. syyskuuta 2013, ja se löytyy seuraavasta linkistä: <http://www.youtube.com/watch?v=ziuAkl5NKdI>. Sitä on mainostettu sosiaalisissa verkostoissa, ja eri sidosryhmät ovat katsoneet sen 2 675 kertaa julkaisemisen jälkeen.

2. DIREKTIIVIN 98/34/EY MUKAISEN MENETTELYN SOVELTAMINEN

1.11. Tehokkuus: yleistä

► Ilmoitusten määrä ja alat

Komissio sai vuosina 2011–2013 ilmoituksia 2 114 (675 vuonna 2011, 734 vuonna 2012 ja 705 vuonna 2013).

Edeltävän raportointikauden tavoin nytkin **eniten ilmoituksia tehtiin rakennusalaalla**. Useat toimenpiteistä liittyivät rakennusten energiatehokkuuteen ja betonirakenteisiin, teiden päällysteisiin ja perusmateriaaleihin sekä rakennusten paloturvallisuuteen. Rakennusalan jälkeen seuraavina tulivat jälleen **maataloustuotteet, elintarvikkeet ja juomat**. Tällä alalla monet toimenpiteet koskivat elintarvikehygieniää, elintarvikkeiden ja juomien koostumusta ja

merkintöjä, elintarvikepakkauksia, alkoholijuomien vähimmäishintaa sekä alkoholijuomien ja alkoholittomien juomien koostumusta ja markkinointia. Ilmoitukset lisääntyivät myös **televiestintäalalla** (radiolaitteet ja telepäätelaitteet, radorajapinnat sekä ajoneuvoihin asennettujen sähköisten mekanismien keräämien tietojen keräämistä, hallintaa ja käyttöä koskevat laitteistot ja ohjelmistot ("mustat laatikot")) ja **ympäristöalalla** (pakkaukset ja pakkausjäte, kierrätettävät tuotteet ja biohajoavan jätteen käsittely) (ks. liitteen 8 kohta 8.3).

► **Tarkastellut kysymykset**

Kun kyse oli aloista, joilla **ei ole toteutettu yhdenmukaistamistoimia** ja joilla on noudatettava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn SEUT-sopimuksen 34–36 artiklaa (tavaroiden vapaa liikkuvuus) ja 49 ja 56 artiklaa (sijoittautumisen ja palvelujen tarjoamisen vapaus), komissio halusi kiinnittää jäsenvaltioiden huomion mahdollisiin kaupan esteisiin, joita voisi syntyä tarpeettomasta ja tavoitteeseensa nähden suhteettomasta toimenpiteestä. Komissio varmisti siten, että näitä periaatteita noudatetaan, ja kehotti edelleen jäsenvaltioita sisällyttämään vastavuoroista tunnustamista koskevan lausekkeen kuhunkin teknisen määräyksen luonnokseen aloilla, joita ei ole yhdenmukaistettu.

Yhdenmukaistetuilla aloilla taas pyrittiin varmistamaan, että kansalliset toimenpiteet olivat tarpeellisia, perusteltuja ja EU:n johdetun oikeuden mukaisia.

- Vuosina 2011, 2012 ja 2013 jäsenvaltiot tekivät 512 ilmoitusta **rakennusala** koskevista teknisistä määräysluonnoksista. Nämä luonnokset koskivat kaikenlaisia rakennustuotteita, mm. silta- ja betonierakenteita, harjakattoisten rakennusten katteita, palontorjunta- ja pelastuslaitteita, lämpöeristystä, synteettisiä täyteaineita, betonierakenteita, sähköasennuksia betonierakenteiden päällä ja betonierakenteissa sekä juomaveden kanssa kosketuksiin johtuvia metallimateriaaleja.

Komissio tarkasteli erityisesti teknisten määräysten luonnoksia, joissa asetetaan teknisiä lisävaatimuksia tai -testejä rakennustuotteille ja jotka haittaavat CE-merkillä varustettujen tuotteiden vapaata liikkuvuutta. Ilmoitettuja luonnoksia tarkasteltiin pääasiassa rakennusalan tuotteita koskevan direktiivin 89/106/ETY¹⁰ ja rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 305/2011¹¹ nojalla.

Komissio tarkasteli myös lainsäädäntöluonnosta, jolla kielletään fossiilista öljyä ja maakaasua polttavat lämmitysuunit uusissa rakennuksissa, paitsi silloin, kun öljy- ja kaasusuunit käyttävät vain uudistuvaa energiaa. Ilmoitettua luonnosta tarkasteltiin kaasulaitteita koskevan direktiivin 2009/142/EY¹² ja uusien nestemäisiä tai

¹⁰ Neuvoston direktiivi 89/106/ETY, annettu 21. joulukuuta 1988, rakennusalan tuotteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 40, 11.2.1989, s. 12).

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 305/2011, annettu 9. maaliskuuta 2011, rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta (EUVL L 88, 4.4.2011, s. 5).

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/142/EY, annettu 30. marraskuuta 2009, kaasumaisia polttoaineita käyttävistä laitteista (EUVL L 330, 16.12.2009, s. 10).

kaasumaisia polttoaineita käyttävien kuumavesikattiloiden hyötysuhdevaatimuksista annetun direktiivin 92/42/ETY¹³ nojalla.

Rakennusten energiatehokkuuteen liittyviä teknisiä määräyksiä arvioitiin energiatehokkuutta koskevan direktiivin 2012/27/EU¹⁴, rakennusten energiatehokkuutta koskevan direktiivin 2010/31/EU¹⁵ ja energiaan liittyvien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista annetun direktiivin 2009/125/EY¹⁶ nojalla.

- Vuosina 2011–2013 jäsenvaltiot tekivät elintarvikkeiden ja maatalouden alalla 393 ilmoitusta teknisten määräysten luonnoksista. Luonnokset koskivat mm. elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvia materiaaleja, energiajuomia, elintarvikkeiden transrasvoja, viinejä ja väkeviä alkoholijuomia, elintarvikkeiden merkintöjä ja etenkin ravitsemukseen liittyviä väitteitä, laatumerkkejä, turkiseläinten hyvinvointia ja turkistuotteiden markkinointia.

Jotkin jäsenvaltiot ilmoittivat määräysluonnoksista, joilla asetetaan rajoituksia tai kieltoja sellaisten elintarvikepakkausten osalta, jotka sisältävät bisfenoli A:ta, etenkin 0–3-vuotiaille tarkoitettujen elintarvikkeiden pakkausten osalta, ja jotka koskevat bisfenoli A:ta sisältäviin pakkauksiin kiinnitettäviä terveysvaroituksia. Näitä ilmoituksia on tarkasteltu tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien perussopimuksen määräysten ja elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvia materiaaleja ja tarvikkeita koskevan asetuksen (EY) N:o 1935/2004¹⁷ nojalla.

Komissio tarkasteli raportointikauden aikana useita ilmoituksia, jotka koskivat elintarvikehygieniää, ja antoi yksityiskohtaisia lausuntoja ja kommentteja elintarvikehygieniää koskevan asetuksen (EY) N:o 852/2004¹⁸, eläinperäisiin elintarvikkeisiin sovellettavia hygieniasääntöjä koskevan asetuksen (EY) N:o 853/2004¹⁹ ja ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan järjestämiseen liittyviä erityissääntöjä koskevan asetuksen (EY) N:o 854/2004²⁰ nojalla.

Muut ilmoitukset koskivat elintarvikkeiden merkintöjä, ja komissio arvioi, olivatko ne myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun direktiivin

¹³ Neuvoston direktiivi 92/42/ETY, annettu 21. toukokuuta 1992, uusien nestemäisiä tai kaasumaisia polttoaineita käyttävien kuumavesikattiloiden hyötysuhdevaatimuksista (EYVL L 167, 22.6.1992, s. 17).

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/27/EU, annettu 25. lokakuuta 2012, energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 1).

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/31/EU, annettu 19. toukokuuta 2010, rakennusten energiatehokkuudesta (EUVL L 153, 18.6.2010, s. 13).

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/125/EY, annettu 21. lokakuuta 2009, energiaan liittyvien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista (EUVL L 285, 31.10.2009, s. 10).

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1935/2004, annettu 27. lokakuuta 2004, elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista materiaaleista ja tarvikkeista ja direktiivien 80/590/ETY ja 89/109/ETY kumoamisesta (EUVL L 338, 13.11.2004, s. 4).

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004, annettu 29. huhtikuuta 2004, elintarvikehygieniasta (EUVL L 139, 30.4.2004, s. 1).

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004, annettu 29. huhtikuuta 2004, eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä (EUVL L 139, 30.4.2004, s. 55).

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 854/2004, annettu 29. huhtikuuta 2004, ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan järjestämistä koskevista erityissäännöistä (EUVL L 139, 30.4.2004, s. 206).

2000/13/EY²¹ ja elintarviketietojen antamista kuluttajille koskevan asetuksen (EU) N:o 1169/2011²² mukaisia.

- Tietoyhteiskunnan palvelujen alalla tehtiin 99 ilmoitusta. Useat ilmoituksista liittyivät rahapeleihin, ja muut koskivat mm. tekijänoikeuksia digitaaliympäristössä, audiovisuaalialan kertapalveluja, sähköistä kaupankäyntiä, sähköistä allekirjoitusta ja muita luottamuspalveluja.
- Jäsenvaltiot ovat vuodesta 2011 lähtien ilmoittaneet useista mittauslaitteisiin liittyvistä teknisistä määräyksistä. Luonnokset koskevat erityyppisiä mittauslaitteita, kuten kaasu-, sähkö- ja lämpömittareita, taksamittareita tai prismarefraktometrejä, ja niissä esitettiin erityisvaatimuksia, jotka näiden laitteiden on täytettävä. Kaasu-, sähkö- ja lämpömittareita ja taksamittareita koskevia ilmoituksia analysoitiin pääasiassa mittauslaitteista annetun direktiivin 2004/22/EY²³ nojalla. Uutuutena olivat uusia älykkäitä mittausjärjestelmiä koskevat hankkeet, jotka myös kuuluvat direktiivin 2004/22/EY soveltamisalaan. Arviointi on melko monimutkaista, koska järjestelmissä on yhdistettävä insinööritieteet sekä tieto- ja viestintätekniikkaan ja tietosuojaan ja -turvaan liittyvät näkökohdat.
- Kemikaalien alalla komissio sai 76 ilmoitusta. Jotkin niistä koskivat nanopartikkeliaineiden vuotuista ilmoittamista sekä lainsäädäntöluonnoksia sellaisten tiettyjä ftalaatteja sisältävien tuotteiden tuonti- ja myyntikiellosta, jotka on tarkoitettu käytettäväksi sisätiloissa tai jotka saattavat joutua kosketuksiin ihon tai limakalvojen kanssa. Ilmoitettuja luonnoksia tarkasteltiin pääasiassa kemikaalien rekisteröintiä, arvioinnista, lupamenettelyjä ja rajoituksia (REACH) koskevan asetuksen (EY) N:o 1907/2006²⁴ nojalla.
- Ympäristöalalla komissio arvioi 141 määräysluonnosta. Joissakin ilmoitetuissa luonnoksissa vahvistettiin edellytykset muoviesineitä ja -pakkauksia koskevien ympäristöväittämien käytölle, ja joissakin taas kiellettiin muiden kuin biohajoavien muovipussien markkinointi. Näitä ilmoituksia on analysoitu pääasiassa pakkauksia ja pakkausjätettä koskevan direktiivin 94/62/EY²⁵ nojalla.

Direktiivin 98/34/EY mukaisen menettelyn ansiosta komissio on voinut puuttua myös aloihin, joilla on suunnitteilla tai käynnissä unionin tason yhdenmukaistamistoimia, ja näin on estetty jäsenvaltioita ottamasta käyttöön toisistaan eroavia kansallisia toimenpiteitä. Direktiivin 98/34/EY 9 artiklan 3 ja 4 kohdan nojalla komissio on estänyt ilmoitettujen

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/13/EY, annettu 20. maaliskuuta 2000, myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 109, 6.5.2000, s. 29).

²² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011, annettu 25. lokakuuta 2011, elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1924/2006 ja (EY) N:o 1925/2006 muuttamisesta sekä komission direktiivin 87/250/ETY, neuvoston direktiivin 90/496/ETY, komission direktiivin 1999/10/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/13/EY, komission direktiivien 2002/67/EY ja 2008/5/EY sekä komission asetuksen (EY) N:o 608/2004 kumoamisesta (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 18).

²³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/22/EY, annettu 31. maaliskuuta 2004, mittauslaitteista (EUVL L 135, 30.4.2004, s. 1).

²⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006, annettu 18. joulukuuta 2006, kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta (EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1).

²⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/62/EY, annettu 20. joulukuuta 1994, pakkauksista ja pakkausjätteistä (EYVL L 365, 31.12.1994, s. 10).

määräysluonnosten hyväksymisen niiden ilmoituspäivästä lähtien 12 kuukauden ajaksi seuraavilla aloilla: moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen massojen ja mittojen tyyppihyväksyntävaatimukset, räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattaminen ja käyttö, oliiviöljyn alkuperämerkintä etiketissä ja tällaista merkintää koskevat menetelmät, tislatuista alkoholijuomista käyttävät yhdistetyt ilmaisut, sähköinen tunnistaminen ja sähköisiin transaktioihin liittyvät luottamuspalvelut ja luonnonmukaisessa tuotannossa sallitut lannoitteet. Tämän tyyppisillä toimilla komissio on pystynyt välttämään markkinoiden pirstoutumisen aloilla, joilla yhdenmukaistaminen on suunnitteilla tai käynnissä, mutta se on myös lisännyt varmuutta ja vakautta jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin lainsäädäntöpuutteisiin, mikä hyödyttää talouden toimijoita ja Euroopan yritysten kilpailukykyä.

► **Reaktiot**

Komissio antoi yksityiskohtaisen lausunnon 208 ilmoituksesta eli noin 9,8 prosentista jäsenvaltioiden raportointikaudella ilmoittamista kaikista luonnoksista. Komission antamien yksityiskohtaisten lausuntojen määrä on kohonnut 29,2 prosenttia edeltäviin kolmeen vuoteen verrattuna. Jäsenvaltiot puolestaan antoivat 205 yksityiskohtaista lausuntoa. Raportointikaudella annetuista 910 huomautuksesta komissio teki 425 ja jäsenvaltiot 485 (ks. liitteen 8 kohdat 8.4 ja 8.6).

12 tapauksessa komissio kehotti jäsenvaltioita lykkäämään ilmoittamansa määräyksen hyväksymistä vuodella ilmoituksen vastaanotosta, koska alalla oli käynnissä Euroopan unionin yhdenmukaistamistoimia (ks. liitteen 8 kohta 8.5).

1.12. Kiireellisen menettelyn käyttö

Yhteensä 2 114 ilmoituksesta 87 tapauksessa jäsenvaltiot pyysivät, että ilmoitettuun luonnokseen sovellettaisiin kiireellistä menettelyä. Komissio vahvisti tulkitsevana direktiivillä 98/34/EY vaadittuja poikkeuksellisia edellytyksiä tiukasti: kyseessä on oltava vakava ja ennakoimaton tilanne, joka liittyy etenkin terveyden ja turvallisuuden suojeluun. Tämän tuloksena kiireellisen menettelyn soveltamisesta kieltäydyttiin, jos perustelut eivät olleet riittäviä tai perustuivat pelkästään taloudellisiin seikkoihin tai kansallisiin hallinnollisiin viiveisiin. Myös silloin kieltäydyttiin, jos ei pystytty osoittamaan, että kyseessä on ennakoimaton tilanne. Kiireellistä menettelyä pidettiin perusteltuna 56 tapauksessa, jotka koskivat lähinnä psykotrooppisia aineita, huumausaineiden valvontaa, radioaktiivista jätettä, mehiläisten tartuntatauteja, metanolimyrkytyksiä, räjähteiden lähtöaineita, käteiskuljetusten turvaamista, terveydelle haitallisten tuotteiden kieltämistä sekä sellaisten ilotulitusvälineiden hallussapidon ja käytön kieltämistä, joita ei ole tarkoitettu yksityiskäyttöön (ks. liite liitteen 8 kohta 8.7).

1.13. Vero- tai rahoituskannustimista ilmoittaminen

Jäsenvaltioiden on direktiivin 98/34/EY mukaisesti ilmoitettava vero- ja rahoituskannustimista eli teknisistä määräyksistä, jotka liittyvät verotus- tai rahoitustoimenpiteisiin, jotka vaikuttavat tuotteiden tai palvelujen kulutukseen kannustamalla tällaisten määräysten noudattamista. Tällaisten teknisten määräysten erityispiirteenä on, että niihin ei sovelleta odotusaikaa.

Vuosina 2011–2013 jäsenvaltiot ilmoittivat 112 määräysluonnosta, jotka koskivat verotus- tai rahoitustoimenpiteitä. Komissio toteaa, että kansallinen lainsäädäntö on usein luokiteltu virheellisesti direktiivissä 98/34/EY tarkoitetuksi verotus- tai rahoitustoimenpiteeksi, jos siihen sisältyy joitakin verotus- tai rahoitustoimenpiteitä muttei kannustimia teknisen määräyksen noudattamiseksi. Auttaakseen jäsenvaltioita luokittelemaan nämä tekniset

määräykset oikein komissio laati suuntaviivat direktiivissä 98/34/EY tarkoitettujen verotus- tai rahoitustoimenpiteiden määrittelyä ja ilmoittamista varten.

1.14. Komission reaktioiden johdosta toteutetut toimet

Jäsenvaltioiden jatkotoimien ja komission antamien yksityiskohtaisten lausuntojen välinen suhde oli vuosina 2011–2013 tyydyttävä (keskimäärin 86 %). Tämä prosenttiosuus on tärkein indikaattori, jota käytetään arvioitaessa, miten sitoutuneita jäsenvaltiot ovat noudattamaan menettelyn mukaisia velvoitteitaan. Täysin tyydyttävien vastausten lukumäärä oli suurempi kuin edeltävällä raportointikaudella (keskimäärin 48,4 % kaudella 2011–2013 ja 32,5 % kaudella 2009–2011; ks. liitteen 8 kohta 8.8), mikä osoittaa, että jäsenvaltiot noudattavat paremmin sisämarkkinoiden lainsäädäntöpuutteita komission reaktioiden jälkeen. Komission reaktioiden vaikutus oli vieläkin suurempi sellaisten ilmoitettujen teknisten määräysluonnosten tapauksessa, jotka peruutettiin yksityiskohtaisen lausunnon antamisen jälkeen (24 tapausta raportointikaudella). Muiden ilmoitettujen teknisten määräysluonnosten osalta vuoropuhelu on edelleen käynnissä.

1.15. Ilmoitusmenettelyn johdosta toteutetut toimet

Kaikissa muissa tapauksissa, joissa EU:n sisämarkkinalainsäädännön mahdollisia rikkomisia ei täysin selvitetty direktiivin 98/34/EY mukaisen menettelyn puitteissa, komissio teki jatkotutkimuksia, jotka joissakin tapauksissa johtivat EU Pilot- tai rikkomismenettelyyn (SEUT-sopimuksen 258 artikla), esimerkiksi seuraavilla aloilla: neitsytoliiviöljyjen toimitusketjun laatu ja avoimuus, paljon sokeria, suolaa ja/tai kofeiinia sisältävien elintarvikkeiden verotus, ympäristönsuojeluun liittyvien tuotteiden verotus, perinteinen elintarviketuotanto, viinit ja väkevät alkoholijuomat, tietyntyyppisiä ftalaatteja sisältävien sisäkäyttöön tarkoitettujen tuotteiden kieltäminen, nahka- ja turkistuotteet, hedelmämehun vähimmäispitoisuus hedelmäpohjaisissa alkoholittomissa juomissa sekä muovipussit.

Kaksi jäsenvaltiota vastaan käynnistettyä rikkomismenettelyä raportointikaudella perustui direktiivin 98/34/EY mukaisten velvollisuuksien noudattamatta jättämiseen.

1.16. Vuoropuhelu jäsenvaltioiden kanssa

Säännöllisesti järjestetyt standardeja ja teknisiä määräyksiä käsittelevän komitean kokoukset tarjoavat mahdollisuuden näkemysten vaihtoon yleisesti kiinnostavista seikoista ja menettelyyn liittyvistä erityisistä näkökohdista.

Teknisten määräysten osalta keskusteluissa käsiteltiin erityisesti seuraavia: kansalliseen kilpailukykyyn ja kilpailukyvyyn tarkasteluun liittyvien ilmoitusten asema, komission asiakirjojen saanti Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen (EY) N:o 1049/2001²⁶ mukaisesti, jäsenvaltioiden velvollisuus tiedottaa komissiolle ilmoitetun teknisen määräyksen lopullisesta tekstistä ja direktiivin 98/34/EY 9 artiklan 2 kohdan mukaisen yksityiskohtaisen lausunnon toimittamisen oikeudelliset seuraamukset.

Komissio piti esityksiä seuraavista aiheista: elintarviketietojen antamista kuluttajille koskeva asetus (EU) N:o 1169/2011, asetuksen (EY) N:o 1907/2006 (REACH) tarkistus, tuoteturvallisuus- ja markkinavalvontapaketti, palveluista sisämarkkinoilla annetun direktiivin 2006/123/EY²⁷ arviointikertomus, rakennusalan sisämarkkinoiden tilanne, uudistuvien

²⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30. toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi (EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43–48).

²⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/123/EY, annettu 12. joulukuuta 2006, palveluista sisämarkkinoilla (EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36).

energiälähteiden alalla annettuihin teknisiin määräyksiin liittyvät kysymykset, metrologiaa koskevat ilmoitukset sekä rautatiealaa koskevat ilmoitukset, etenkin yhteisön rautateiden turvallisuudesta annetun direktiivin 2004/49/EY²⁸ ja rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta yhteisössä annetun direktiivin 2008/57/EY²⁹ mukainen ilmoitusvelvollisuus.

Komissio esitti suuntaviivat direktiivissä 98/34/EY tarkoitettujen verotus- tai rahoitustoimenpiteiden määrittelyä ja ilmoittamista varten sekä suuntaviivat, jotka koskevat yhtä palvelupistettä direktiivin 98/34/EY mukaista ilmoitusmenettelyä ja erityisissä EU-säännöissä säädettyjä ilmoitusmenettelyjä varten.

Useissa jäsenvaltioissa järjestettiin myös seminaareja, jotka antoivat tilaisuuden komission ja menettelyssä mukana olevien kansallisten viranomaisten väliseen suoraan vuoropuheluun. Tätä kautta viranomaiset saivat tietoa menettelyn erittäin teknisistä osatekijöistä.

1.17. Direktiivin 98/34/EY nojalla myönnettyjen asiakirjojen saantia koskevat pyynnöt

Komissio sai vuosina 2011–2013 272 pyyntöä saada tutustua asiakirjoihin, jotka on myönnetty direktiivin 98/34/EY mukaisen menettelyn puitteissa. Suurin osa pyynnöistä koski komission antamia yksityiskohtaisia lausuntoja ja huomautuksia. Tapauksista 167:ssä pyyntöön suostuttiin. Muissa tapauksissa asiakirjapyyntö evättiin, kun mahdollisten kaupan esteiden poistamiseen tähtäävä vuoropuhelu jäsenvaltioiden kanssa oli käynnissä.

1.18. Päätelmät

Vuosina 2011–2013 menettelyn hyödyllisyys vahvistui jälleen niin tehokkuuden, avoimuuden kuin hallinnollisen yhteistyönkin suhteen.

Direktiivin 98/34/EY mukaiseen menettelyyn perustuvilla ehkäisevillä toimenpiteillä ja verkostoitumisella on merkittävästi vähennetty riskiä kansallisten sääntelytoimien toteuttamisesta tavalla, joka loisi teknisiä esteitä tavaroiden vapaalle liikkuvuudelle sisämarkkinoilla. Raportointikaudella annettujen yksityiskohtaisten lausuntojen ja huomautusten suuri lukumäärä osoittaa, että tavaroiden sisämarkkinoilla on edelleen vaarana pirstoutuminen. Kyseisellä kaudella komission antamista yksityiskohtaisista lausunnoista keskimäärin 86 prosenttiin saatiin vastaus asianomaisilta jäsenvaltioilta. Tämän jälkeen aloitettiin keskustelut EU-lainsäädännön kanssa ristiriidassa olevien seikkojen poistamiseksi ja tavaroiden vapaan liikkuvuuden varmistamiseksi sisämarkkinoilla, ja näin vältettiin rikkomismenettelyn käynnistäminen.

Direktiivin 98/34/EY mukainen menettely on osoittautunut hyödylliseksi myös sikäli, että se tarjoaa mahdollisuuden kartoittaa aloja, joilla EU:n tasoinen yhdenmukaistaminen saattaisi olla yksi vaihtoehto.

Soveltaessaan direktiiviä 98/34/EY komissio ottaa edelleen tarkasti huomioon paremman sääntelyn periaatteet ja tarpeen tukea Euroopan talouden kilpailukykyä suosivaa ympäristöä. Ilmoitetut toimenpideluonnokset ovat edelleen saatavana maksutta sähköisessä muodossa ja

²⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/49/EY, annettu 29. huhtikuuta 2004, yhteisön rautateiden turvallisuudesta sekä rautatieyritysten toimiluvista annetun neuvoston direktiivin 95/18/EY ja rautateiden infrastruktuurikapasiteetin käyttöoikeuden myöntämisestä ja rautateiden infrastruktuurin käyttömaksujen perimisestä sekä turvallisuustodistusten antamisesta annetun direktiivin 2001/14/EY muuttamisesta (EUVL L 164, 30.4.2004, s. 44).

²⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/57/EY, annettu 17. kesäkuuta 2008, rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta yhteisössä (EUVL L 191, 18.7.2008, s. 1).

kaikilla EU:n virallisilla kielillä. Talouden toimijoilla ja muilla sidosryhmillä on siten mahdollisuus esittää niistä huomautuksia.

Talouden toimijoille pyritään tarjoamaan jatkossakin selkeät lainsäädäntöpuutteet, joilla tähdätään eurooppalaisten yritysten kilpailukyvyn parantamiseen EU:ssa ja muualla niin, että otetaan huomioon direktiivin 98/34/EY mukaisen menettelyn sekä WTO:n kaupan teknisiä esteitä koskevassa sopimuksessa vahvistetun menettelyn väliset yhteydet. Direktiivin edistäminen edelleen ja sen tiiviimpi täytäntöönpano niin, että vahvistetaan yhteyttä seurantatoimiin ja lainsäädäntötoimiin, ovat ratkaisevassa asemassa, jotta voidaan saavuttaa direktiivin tavoitteet täysimääräisesti.